

ČESKÁ ŠKOLNÍ INSPEKCE

Oblastní pracoviště

OSTRAVA

Inspekční zpráva

Základní škola Zátor, okres Bruntál

Zátor č. 86, PSČ 793 16

Identifikátor školy: 600132021

Zřizovatel: Obec Zátor, Obecní úřad Zátor, PSČ 793 16

Okresní úřad, referát školství, Nádražní 20, 792 01 Bruntál

Termín konání orientační inspekce: 6. - 9. březen 2001

Čj.	141 87/01-11139
Signatura	on1cu126

CHARAKTERISTIKA ŠKOLY

Školu s právní subjektivitou (příspěvková organizace) navštěvuje 236 žáků v devíti ročnících, a to v pěti třídách prvního stupně a šesti třídách druhého stupně. Sto dvacet jedna žáků dojíždí ze sedmi okolních obcí.

V budově školy jsou umístěny kmenové třídy, odborné učebny, kabinety, místnost školního klubu, žákovská a učitelská knihovna, tělocvična, sborovna a místnosti vedení školy. V přilehlém areálu je školní zahrada, hřiště s atletickou dráhou a skleník. V budově vzdálené asi sto metrů je umístěna školní družina a jídelna.

Výuka probíhá podle vzdělávacího programu Základní škola schváleného MŠMT ČR pod čj. 16 847/96-2 s platností od 1. září 1996, v němž jsou zapracovány úpravy a doplňky schválené MŠMT ČR pod čj. 25 018/98-22 s platností od 1. září 1998.

V průběhu inspekce byly provedeny hospitace v předmětech český a anglický jazyk, matematika, fyzika, občanská a hudební výchova. Kvalita výuky sledovaných předmětů byla hodnocena z hlediska plánování, podmínek, organizace, forem a metod výuky, motivace, hodnocení, interakce a komunikace.

HODNOCENÍ KVALITY VZDĚLÁVÁNÍ

Český jazyk

Výuka českého jazyka probíhá ve všech třídách příslušných ročníků podle výše uvedeného vzdělávacího programu. Obsah učiva ve sledovaných hodinách odpovídal požadavkům osnov a korespondoval s předloženými, většinou velmi dobře zpracovanými, časově tematickými plány vyučujících. Časová dotace sledovaného předmětu byla v souladu s učebním plánem uvedeného vzdělávacího programu. Na prvním stupni je časová dotace jednotlivých specifických složek vhodně volena vyučujícími dle potřeby, na druhém stupni je, dle zápisů v třídních knihách, nejvíce dotována jazyková složka (dvě až tři hodiny týdně), literární výchově je věnována jedna vyučovací hodina, samostatná týdenní hodinová dotace slohu je nepravidelná, dle vyjádření vyučujících jsou stylistická cvičení zařazována do jazykové složky výuky.

Při bezprostřední přípravě a plánování výuky vycházejí učitelky z vlastních časově tematických plánů, aktuálního složení třídy a individuálních zvláštností žáků. Při plánování výuky nedochází k obsahové duplicitě, kontinuita výuky mezi jednotlivými ročníky je zajištěna. V souvztáhnosti se sledovaným předmětem jsou na škole zřízeny zájmové útvary (dramatický kroužek, doučování českému jazyku), v nich žáci uplatňují a rozšiřují své znalosti a dovednosti získané v povinné výuce.

Na prvním stupni vyučuje sledovaný předmět pět učitelek. Z uvedeného počtu je ve dvou případech (ve IV. a V. třídě) výuka zajištěna vyučujícími bez odborné a pedagogické způsobilosti stanovené vyhláškou MŠMT ČR č. 139/1997 Sb., o podmínkách odborné a pedagogické způsobilosti pedagogických pracovníků a o předpokladech kvalifikace výchovných poradců. Tato skutečnost však nemá negativní dopad na úroveň výuky. Tři učitelky na druhém stupni jsou pro výuku českého jazyka odborně i pedagogicky způsobilé.

Všechny hospitované hodiny probíhaly v kmenových třídách. Ty jsou účelně vybaveny novým nebo dobře udržovaným školním nábytkem (na 1. stupni mobilním), který zejména v nižších ročnících umožňuje žákům sebeobslužnost. Třídy prvního stupně mají zřízeny relaxační koutky vybavené koberci. Zde probíhají pravidelně zařazované relaxační techniky, méně náročné

vyučovací činnosti, slouží i k odpočinku žáků o přestávkách. Světelné a tepelné podmínky jsou vzhledem k potřebám žáků vyhovující, méně vhodné jsou prostorové podmínky v některých třídách druhého stupně s vyšším počtem žáků. Třídy prvního stupně jsou vhodně esteticky upravené, čímž vytvářejí žákům příjemné pracovní prostředí. Výzdoba vychází zejména z žakovských prací a je doplněna četným obrazovým materiálem i tabelárními pomůckami zaměřenými k aktuální výuce. Třídy druhého stupně působí většinou neosobně. Pro výuku sledovaného předmětu je k dispozici žakovská knihovna. Ta je vybavena řadami doplňkové četby, dostatečným množstvím starší beletrie i naučné literatury. Výběr nových knih, kterými je knihovna průběžně doplňována, vychází z poptávky žáků a potřeb vyučujících, je však limitován finančními možnostmi školy. K danému předmětu je k dispozici dostatek učebnic i učebních textů (jsou v souladu se seznamem platných učebnic a učebních textů vydaným MŠMT ČR pro školní rok 2000/01), kabinetní sbírky obsahují vhodné pomůcky ne však vždy v dostatečném množství (nedostatek jazykových příruček a slovníků), k dispozici je audiovizuální technika, která byla využita i v hospitovaných hodinách. Mnohé pomůcky si vyučující připravují také sami (pracovní listy a doplňovací cvičení pro žáky s vývojovými poruchami učení, jazykové rozbory ap.).

Hodiny českého jazyka jsou na obou stupních školy začleněny do rozvrhu vyučovacích hodin v souladu se zásadami duševní hygieny, tedy do první části dopoledního vyučování. Hodiny na prvním stupni členily učitelky na kratší časové úseky tak, aby po činnostech náročných na soustředění a pozornost následovaly činnosti relaxační a uvolňovací, které sloužily nejen k odpočinku žáků, ale i k přípravě na další činnosti (uvolňovací cviky před psaním, uvolnění mluvidel před čtením ap.). Také na druhém stupni dbaly učitelky ve sledovaných hodinách na rovnoměrné střídání náročných a odpočinkových činností.

Organizace všech sledovaných hodin byla účelná, vyučující řídily výuku jasnými a srozumitelnými pokyny. Stanovené cíle odpovídaly schopnostem žáků, ne vždy však vyučující dovedly tento cíl jasně stanovit - často docházelo z jejich strany k záměně se strukturou hodiny. Tento nedostatek se následně projevil v závěrečném hodnocení plnění stanovených cílů.

Z hlediska forem byly uplatňovány hodiny s výkladem a procvičováním nové látky a upevňování, procvičování a opakování již získaných vědomostí z předešlých vyučovacích hodin. Vyučující zohledňovaly individuální potřeby a schopnosti žáků, maximální pozornost byla věnována žákům se specifickými poruchami učení, individuální práce s těmito žáky byla ve sledovaných hodinách příkladná. Péče o talentované žáky byla zaznamenána pouze ojediněle. Struktura hodin na prvním stupni odpovídala věkovým možnostem a schopnostem žáků i složení třídy. Učitelky dbaly na výslovnost a správný grafický projev žáků a respektovaly jejich vlastní tempo, často střídaly jednotlivé činnosti. Jimi zvolené metody a formy byly ve sledovaných hodinách efektivní. Prostor k procvičení i vyvození učiva všech složek jazykového vyučování dává ve vyšších ročnících druhého stupně pravidelně zařazovaný větný a jazykový rozbor. Vyučující zde v dostatečné míře využívaly individuálních schopností žáků k zadávání diferencovaných úkolů z hlediska náročnosti, prospěchově slabším žákům i žákům s vývojovými poruchami učení byla vždy poskytována ze strany vyučujících rada a pomoc. Použité metody a formy byly z hlediska učení žáků i využití vyučovacího času vždy efektivní.

V navštívených hodinách byli žáci aktivováni vstupními motivačními metodami. Velmi často byly uplatňovány mezipředmětové vztahy zejména v hodinách na nižším stupni. V hodnocení žáků převažovalo okamžité pozitivní hodnocení výkonu jednotlivců, klasifikace odpovídala výkonu žáka a téměř vždy byla vyučujícím zdůvodněna. Při zadávání samostatné školní práce i domácích úkolů byla respektována zásada přiměřenosti, všechny vyučující ověřovaly pochopení zadávaných úkolů. Analýza chyb byla v hodinách mluvnice prováděna vždy

bezprostředně po ukončení ústního či písemného žákovského projevu. Při kontrole žákovské dokumentace bylo zjištěno, že žákovské práce jsou vyučujícími pravidelně kontrolovány a opravovány, žáci zejména na vyšším stupni jsou důsledně vedeni k uvědomělé práci s chybou. V oblasti interakce a komunikace byla vyučujícími i žáky respektována pravidla jednání, komunikace byla založena na vzájemné důvěře s respektováním osobnosti žáka. V některých vyučovacích hodinách zejména ve vyšších ročnících nebyl dán žákům dostatečný prostor pro rozvoj jejich komunikativních dovedností. Úroveň komunikace žáků na nižším stupni byla vzhledem k jejich věku na žádoucí úrovni. Komunikace vyučujících především kvalita jejich vyjadřování byla ve všech navštívených hodinách velmi dobrá. Kázeňské problémy nebyly v průběhu inspekce zaznamenány.

Celkově je kvalita výuky českého jazyka hodnocena jako velmi dobrá.

Anglický jazyk

Časová dotace vyučovacích hodin anglického jazyka odpovídá učebnímu plánu realizovaného vzdělávacího programu. Členění učiva do jednotlivých ročníků a tematických celků je zpracováno v časově tematických plánech vyučující v souladu s platnými učebními osnovami. Učivo v jednotlivých ročnících na sebe navazuje, nedochází k obsahové duplicitě. Časová dotace sledovaného předmětu je v souladu s učebním plánem realizovaného vzdělávacího programu.

Výuku předmětu zajišťuje jedna vyučující, která nesplňuje podmínky odborné a pedagogické způsobilosti stanovené výše citovanou vyhláškou. Své jazykové znalosti si doplňovala studiem v Akademii J. A. Komenského, absolvováním dalších kurzů a individuálním studiem.

Výuka probíhala v odborné učebně, která je vybavena standardním žákovským nábytkem, tabelárními pomůckami a slovníky. Prostředí odborné učebny působí strohým dojmem. Odborný kabinet je vybaven dostatečným množstvím učebních pomůcek. Pro výuku má škola zajištěny ucelené řady učebnic.

Perspektivní i bezprostřední přípravu vyučující na výuku lze hodnotit jako velmi zodpovědnou. V hospitovaných hodinách byl patrný individuální přístup k žákům.

Struktura sledovaných hodin odpovídala ve všech případech věku žáků a stanoveným výukovým cílům, náročnost učiva, jeho výběr a objem byly přiměřené specifickým podmínkám ve třídách a věku žáků. V nižších ročnících šlo především o probuzení zájmu o cizí jazyk, porozumění vyslechnutému sdělení a ústnímu vyjádření. Ve vyšších ročnících pak k postupnému rozvoji řečových dovedností, čtení a písemnému vyjadřování. Organizačně byly všechny hodiny vedeny ve vyučovacím jazyce. Mateřského jazyka se využívalo pouze v nejnútnejších případech. Zapojování všech žáků do výuky se zaměřením na jejich aktivní komunikaci podporovalo postupný rozvoj chápání a správného interpretování slyšeného i čteného textu. Bylo využíváno frontální výuky, práce ve dvojicích a individuálních činností. Hodiny byly zpestřeny vhodným využitím audiovizuální techniky, pracovalo se s texty v učebnici a s pracovními listy. U žáků nižších ročníků však chybělo více hravých metod výuky a zařazování relaxačních chvil. Chyba byla brána jako samozřejmý prvek nového poznání. Vyučovací čas byl efektivně využit.

Běžné bylo využívání motivačních výzev, výchozí znalosti a dovednosti byly prověřovány. Při řešení úkolů byla žákům poskytována pomoc, opakování bylo zaměřeno na pamětné zvládnutí učiva. Po každé činnosti následovala bezprostřední korekce chyb a jejich analýza. Hodnocení bylo pozitivně zaměřeno, bylo objektivní a spravedlivé.

Žáci v průběhu vyučování respektovali dohodnutá pravidla jednání, vzájemná komunikace byla založena na oboustranné důvěře. Vyučování bylo v převážné většině zaměřeno na rozvoj komunikativních schopností žáků. Žáci vesměs projevíli pozitivní vztah k výuce, nežádoucí chování

v hodinách se neobjevilo.

Celkově je kvalita výuky anglického jazyka hodnocena jako velmi dobrá.

Matematika

Během inspekce byly navštíveny vyučovací hodiny matematiky na 1. i 2. stupni. Týdenní časová dotace hodin odpovídá zvolenému vzdělávacímu programu. Vyučující mají vypracované tematické plány učiva, které na 1. stupni vycházejí z ucelené řady učebnic vydavatelství ALTER, opatřených schvalovací doložkou MŠMT ČR. Tyto učebnice až na malé výjimky v časovém zařazení některých partií do ročníků odpovídají závazným osnovám vzdělávacího programu. Kontinuita výuky je zajištěna a k obsahové duplicitě nedochází. Na 2. stupni ZŠ jsou tematické plány v souladu s osnovami a jsou vyučujícími plněny.

Výuka v hospitovaných hodinách na 1. stupni probíhala v kmenových třídách. Z pěti vyučujících 1. stupně nesplňují dvě podmínky odborné a pedagogické způsobilosti podle výše citované vyhlášky, tato skutečnost však neměla v žádném případě negativní vliv na kvalitu výuky.

Na 2. stupni probíhala výuka matematiky v odborné učebně vybavené názornými učebními pomůckami (modely těles, nástěnné materiály, rýsovací potřeby apod.). Obě vyučující splňují podmínky odborné a pedagogické způsobilosti stanovené výše citovanou vyhláškou.

Všichni žáci mají učebnice, k dispozici mají podle potřeby také kalkulátory. Funkční využití učebních pomůcek bylo zaznamenáno hlavně v hodinách matematiky na prvním stupni (kartičky s příklady, nástěnné obrazy, počítadla, pracovní sešity, magnetické obrázky aj.) a přispělo ke zvýšení efektivity výuky. Na druhém stupni byly učební pomůcky použity jen ojediněle.

Struktura hodin odpovídala zvoleným výukovým cílům. Práce ve vyučovacích hodinách byla dobře organizována, byly používány vhodné formy a metody práce, které napomáhaly udržovat aktivitu a pozornost žáků. Do průběhu hodin, zejména na prvním stupni školy, byly vhodně včleněny relaxační prvky. V některých hodinách bylo účelně zařazeno skupinové vyučování i samostatná práce žáků. Kladem většiny hodin byl dostatečný prostor pro procvičování učiva, při kterém si žáci mohli volit vlastní pracovní tempo. Ve většině hodin byl výklad vyučujících věcně správný, opíral se o společné vyvozování nových poznatků na základě praktických žákovských zkušeností a dřívějších znalostí. Ve vyšších třídách byl kladen malý důraz na samostatné vyjadřování žáků a rozvoj jejich komunikativních dovedností.

Téměř ve všech hodinách byla zaznamenána vhodná vstupní i průběžná motivace a efektivní využití vyučovacího času. Dobré výsledky žáků byly v průběhu hodin pozitivně hodnoceny. V případě nesprávného řešení zadaných úloh byly prováděny korekce postupů a analýzy chyb, což vedlo k hlubšímu a správnému pochopení daného učiva. Starší učivo bylo opakováno většinou frontálně, bez klasifikace a hodnocení. V závěrech některých hodin však chybělo z časových důvodů zhodnocení výkonu žáků a shrnutí učiva.

Většina vyučujících respektovala osobnost žáka a komunikace byla založena na vzájemné důvěře, což pozitivně přispívalo k posílení sebevědomí žáků a celkově ke zkvalitnění vyučování. Jen v jednom případě byl zaznamenán nesoulad v interakci ve směru učitel - žáci, který byl vyvolán nepřipraveností žáků na výuku a neadekvátní reakcí vyučující na tuto skutečnost.

Celkově je kvalita výuky matematiky hodnocena jako velmi dobrá.

Fyzika

Výuku fyziky zajišťuje vyučující splňující podmínky odborné a pedagogické způsobilosti podle výše citované vyhlášky. Časová dotace vyučovacích hodin odpovídá vzdělávacímu programu. Tento program umožňuje provádět úpravu členění učiva do jednotlivých ročníků a zařazování rozšiřujícího učiva. Protože učitel vyučuje na škole prvním rokem, navázal na tematické plány učiva pro jednotlivé ročníky z minulého školního roku. V těchto plánech není systematicky vyřešena návaznost témat v jednotlivých ročnících a rozšiřující učivo je v něm zařazeno s neúměrnou časovou i obsahovou dotací. Stanovené výukové cíle odpovídají standardu vzdělávání, některými tématy jej však přesahují.

Výuka fyziky probíhá v odborné učebně, která je součástí dílen a není z prostorových důvodů vhodná pro výuku tříd s velkým počtem žáků. Je vybavena zvýšeným demonstračním stolem, ale nejsou zde rozvody elektřiny, plynu ani vody. Učební pomůcky jsou umístěny ve skříních a vitrínách přímo v učebně. Jejich množství a struktura umožňuje základní plnění vzdělávacího programu. Všichni žáci mají učebnice fyziky a při výuce s nimi pracovali.

Struktura sledovaných hodin odpovídala věku žáků a výukovým cílům. Vyučující volil metody adekvátní učivu, v každé hodině výklad nového učiva i opakování doplňoval demonstracemi fyzikálních pojmů, jevů i fyzikálních vztahů. Při výkladu optických jevů žáci odvozovali fyzikální zákonitosti na základě pokusů, které ve skupinách sami prováděli. Při výuce byl učitelem vytvářen prostor pro aktivní učení a vyjadřování vlastního názoru. Učivo bylo interpretováno věcně správně, ale v některých případech se projevovala absence znalostí didaktiky výuky fyziky.

V průběhu výuky bylo využíváno aktualizace učiva a životních zkušeností žáků. Zkoušení i opakování mělo návaznost na probírané učivo, hodnocení bylo objektivní, byla respektována zásada přiměřenosti. Mezi vyučujícím a žáky byl vztah oboustranného respektu, spolupráce a komunikace byla založena na důvěře a dohodnutých pravidlech jednání. Většina žáků se na procesu učení aktivně podílela.

Celkově je kvalita výuky fyziky hodnocena jako velmi dobrá.

Občanská výchova

Kontrolou zápisů v třídních knihách a přímým pozorováním v hospitovaných hodinách bylo zjištěno, že výuka sledovaného předmětu probíhá podle osnov zvoleného vzdělávacího programu. Časová dotace předmětu je v souladu s učebním plánem. Členění učiva do jednotlivých ročníků a tematických celků je zpracováno v časově tematických plánech vyučujících v souladu s platnými učebními osnovami. Učivo v jednotlivých ročnících na sebe obsahově navazuje, nedochází k obsahové duplicitě.

Výuka je zajištěna čtyřmi vyučujícími, z nichž dvě nesplňují podmínky odborné i pedagogické způsobilosti a dvě podmínky odborné způsobilosti stanovené výše citovanou vyhláškou. Výuka probíhá v klasicky vybavených kmenových učebnách nebo odborných učebnách jiných předmětů, kde aktuální výzdoba nesouvisela se sledovaným předmětem. Učebních pomůcek k danému předmětu má škola minimální množství. Vyučující využívají odborné literatury a beletrie z učitelské a žákovské knihovny. Řadu pomůcek (pracovní listy, pohlednice, křížovky atd.) si vyučující zajišťují sami. Pro všechny ročníky jsou k dispozici učebnice.

Příprava vyučujících vycházela ze stanovených cílů a odpovídala aktuálnímu složení tříd. Nebyla však vždy plně promyšlená. Výběr, sled a množství informací byl přiměřený věku žáků a stanoveným výukovým cílům. Organizační pokyny byly většinou jasné a srozumitelné. Převažovala frontální výuka, která se střídala se samostatnou prací žáků. V jedné vyučovací hodině

bylo využito i skupinové práce. Přestože ze strany vyučujících byly uplatňovány úvodní i průběžné motivační prvky nepodařilo se vyučujícím ve vyšších ročnících aktivizovat žáky. Ti reagovali pouze na konkrétní dotazy vyučujících, velmi neradi se zapojovali do diskuse. Žáci nižších ročníků pracovali spontánně, dokázali vyjádřit svůj názor, pracovali aktivně. V jednom případě byla volena po celou dobu jedna metoda výuky (práce s učebnicí), z čehož pak vyplýval postupný nezájem žáků o práci. Některé vyučující nedokázaly využít mezipředmětových vztahů a pomůcek z jiných kabinetů (např. nástěnné mapy, slovníky cizích slov atd.).

Nové poznatky byly ze strany vyučujících interpretovány věcně správně. Ve vyučovací hodině byl vytvářen vztah vzájemné důvěry s možností uplatnění vlastních názorů a postojů. Ze strany žáků však nebyl plně využit. Okamžité slovní hodnocení výkonů žáků bylo zaměřeno na zdůraznění pozitivních prvků v jejich činnostech, plnilo i korektivní úlohu.

Celkově je kvalita výuky občanské výchovy hodnocena jako průměrná.

Hudební výchova

Předmět se vyučuje ve všech třídách příslušných ročníků prvního i druhého stupně jednu hodinu týdně, časová dotace odpovídá uvedenému učebnímu plánu. Učivo je rozčleněno do časově tematických plánů, ty jsou kvalitně zpracovány v souladu s učebními osnovami. Při plánování výuky sledovaného předmětu nedochází k obsahové duplicitě, kontinuita výuky předmětu mezi jednotlivými ročníky je zajištěna. Poznatky, znalosti a dovednosti žáků získané ve výuce jsou dále rozvíjeny v rámci zájmového útvaru sborový zpěv, který je zřízen na prvním i druhém stupni školy. Stanovené výukové cíle odpovídají standardu vzdělávání i složení jednotlivých tříd.

Výuka sledovaného předmětu probíhá na prvním stupni školy převážně kvalifikovaně, pouze jednu hodinu, a to ve 4. ročníku, vyučuje učitelka bez odborné a pedagogické způsobilosti. Na 2. stupni školy vyučuje hudební výchovu od druhého pololetí letošního školního roku jedna vyučující bez odborné a pedagogické způsobilosti (absolventka SPgŠ), což však v žádném případě nemá negativní vliv na kvalitu výuky.

Vyučovací hodiny na prvním stupni probíhají většinou v kmenových třídách, uspořádání nábytku však nevyhovuje potřebám pro pohybový projev žáků. Výuka v 6. až 9. ročníku probíhá v tzv. ateliéru, prostorné učebně hudební a výtvarné výchovy, nově vybudovaném v podkroví školy. Na obou stupních škol mají učitelky k dispozici doprovodné nástroje (piáno, kytaru), orffovský instrumentář, audiotechniku včetně nahrávek a dostatečné množství zpěvníků. Všichni žáci jsou vybaveni učebnicemi schválenými MŠMT ČR pro školní rok 2000/01.

Předmět hudební výchova je do rozvrhu vyučovacích hodin začleněn v souladu se zásadami duševní hygieny. V průběhu výuky se promyšleně střídaly časové úseky určené k náročnějším činnostem s chvílemi relaxačního charakteru (např. pohybový projev žáků).

Výuka je organizována v souladu se současným pojetím předmětu se zaměřením na kultivaci žákovského hlasového projevu (intonační a hlasová cvičení) a rytmického cítění, na rozvoj individuálních i skupinových interpretačních schopností a na využití poznatků z teorie hudby v praktických činnostech. Hudební aktivity žáků byly vhodně zařazovány, žáci měli dostatečný prostor pro vokální (převážně sborové) i pohybové výstupy. Ne vždy však bylo v hodinách, zejména na prvním stupni, využito v celé šíři orffovského instrumentáře, v jednom případě nebyl zcela respektován přirozený rozsah dětského hlasu.

Spolupráce žáků s vyučujícími byla na velmi dobré úrovni, všem žákům byla dána možnost úspěšně se ve výuce uplatnit.

Hodnocení skupin i jednotlivců odpovídalo žákovským výkonům, ze strany vyučujících

převažovalo pozitivní verbální hodnocení s motivačním účinkem.

Svým pozitivním vztahem k žákům a přirozenou autoritou vytvářely všechny vyučující v hospitovaných hodinách přátelskou atmosféru. Žáci byli většinou ukázněni, zdvořilí a respektovali dohodnutá pravidla.

Celkově je kvalita výuky hudební výchovy hodnocena jako velmi dobrá.

Hodnocení kvality vzdělávání ve sledovaných předmětech

Plánování a příprava výuky vychází ze zpracovaných tematických plánů, které jsou v souladu s osnovami realizovaného vzdělávacího programu. Časová dotace jednotlivých předmětů je v souladu s učebním plánem. Příprava vyučujících na vyučovací hodiny byla většinou promyšlená, stanované cíle odpovídaly standardu vzdělávání a aktuálnímu složení tříd. Byly dodržovány principy soustavnosti a návaznosti. I přes zjištěné dílčí nedostatky je oblast plánování a přípravy hodnocena jako velmi dobrá.

Z hlediska personálních podmínek je výuka sledovaných předmětů částečně zajištěna vyučujícími bez předepsané odborné a pedagogické způsobilosti. Učebních pomůcek má škola dostatečné množství (s výjimkou občanské výchovy) a jsou ve výuce účelně využívány. Postupně je prováděna jejich obnova a doplňování s ohledem na finanční možnosti školy. Prostorové podmínky tříd neodpovídají vždy počtu žáků. Jejich estetická úroveň je vyšší na prvním stupni. Ve škole je dostatek odborných učeben, jejich vybavení je však rozdílné. Souhrnně jsou podmínky výuky hodnoceny jako průměrné.

Organizace výuky byla většinou promyšlená a účelná vzhledem ke stanovaným cílům. Použité metody a formy práce odpovídaly věku žáků a složení tříd. Bylo využíváno frontální, skupinové i individuální práce se zařazováním zpětné vazby s možností okamžité korekce reakcí žáků se zaměřením na logickou výstavbu poznávaných skutečností. Oblast organizace, metod a forem výuky je hodnocena jako velmi dobrá.

Používané vstupní i průběžné, převážně vnější, motivování žáků bylo většinou optimální. Pozitivně posilovalo učební činnosti žáků. Bylo využíváno mezipředmětových vztahů. Hodnocení výkonů žáků bylo objektivní, spravedlivé a učiteli většinou zdůvodněné. Byla dodržována zásada přiměřenosti. Vzájemný vztah mezi žáky a učiteli respektoval dohodnutá pravidla jednání a chování. Oblast motivování a hodnocení je hodnocena jako velmi dobrá. Celkově je kvalita výuky sledovaných předmětů hodnocena jako velmi dobrá.

HODNOCENÍ KVALITY ŘÍZENÍ

Hodnocení kvality řízení vychází z aktuálního stavu ve vedení školy, kdy ředitelka je dlouhodobě nemocná (od března 2000) a školu vede její zástupkyně. Dle jejího sdělení neměla plný přístup ke všem potřebným informacím a materiálům. Po jednání vedení obce a zástupců referátu školství okresního úřadu s ředitelkou školy a její zástupkyní v měsíci lednu byly všechny kompetence vedení školy převedeny na zástupky ředitelky.

Původní koncepce dlouhodobého rozvoje školy zpracovaná ředitelkou školy nebyla k dispozici. Byla předložena koncepce zpracovaná její zástupkyní na období letošního a příštího školního roku. Vychází z analýzy současného stavu a je zaměřena na výchovně vzdělávací proces, organizaci školy, ekonomickou a materiální oblast a prevenci sociálně patologických jevů. Hlavním cílem je zvýšení úrovně rozvoje talentovaných žáků, individuální práce se slabšími žáky a žáky s vývojovými poruchami učení a zvýšení nabídky a zapojení žáků

do mimoškolních aktivit. Tato koncepce byla projednána s pracovníky školy, radou školy a vedením obce.

Původní plán práce školy na letošní školní rok zpracovaný zástupkyní ředitelky byl v měsíci únoru doplněn o provedené organizační změny a rozpracován do konkrétnějších termínů. Je strukturovaný a zahrnuje všechny oblasti výchovně vzdělávací činnosti a organizace školního roku. Jeho náplň vychází z hodnocení plnění úkolů předešlého školního roku provedeného na závěrečné pedagogické radě. Pro operativnější řízení jsou vypracovány měsíční plány, které vycházejí z úkolů celoročního plánu a jsou doplněny o aktuální úkoly. Plán práce byl projednán s pracovníky školy, kteří měli možnost se na jeho sestavení podílet svými náměty a připomínkami.

Škola pracuje podle výše uvedeného vzdělávacího programu. Zpracované časově tematické plány vyučujících jsou v souladu s osnovami zvoleného vzdělávacího programu. Odpovídají potřebám a zájmům žáků, využívají znalostí regionálních podmínek. Pro žáka se specifickými poruchami učení a chování vede škola předepsanou dokumentaci a zajišťuje jeho reedukační péči. Nenárokuje však pro něj u referátu školství okresního úřadu mzdové ani ostatní neinvestiční prostředky.

Škola reaguje na osobní zájmy žáků a požadavky rodičů vytvářením podmínek pro činnost zájmových útvarů (22 kroužků), zařazením volitelných předmětů (tenis, pohybové hry, technická administrativa) a nepovinných předmětů (informatika - 2x, vaření, tenis - 4x, náboženství). Při škole pracuje školní družina a školní klub, které zajišťují využití volného času žáků. Zájem o tyto činnosti je velký a přesahuje kapacitní možnosti, zejména ve školní klubu.

Organizace školy vychází z vlastního organizačního řádu. V něm jsou zakotvena pravidla fungování z hlediska norem, popisu činností a instrukcí. Jsou deklarovány pravomoci a zodpovědnost pracovníků za určené oblasti. Běžný provoz se řídí řádem školy, který byl upraven k 22. 2. 2001 a je zpracován v souladu s § 15 vyhlášky č. 291/1991 Sb., o základní škole, respektuje pokyn náměstka ministra školství k působení škol a školských zařízení proti projevům rasismu, xenofobie a intolerance čj. 14423/99-22. Jsou zde zapracovaná práva žáků vycházející z dokumentu Úmluva o právech dítěte. Škola má velmi dobře zpracovaný minimální preventivní program se zaměřením na konkrétní ročníky, který však vychází ze starší metodiky a není plně v souladu s Metodickým pokynem ministra školství, mládeže a tělovýchovy k prevenci sociálně patologických jevů dětí a mládeže čj. 14514/2000-51, který vstoupil v platnost k 1. 1. 2001.

Vedení školy tvoří v současné době zástupkyně ředitelky pověřená řízením školy a její nově ustanovená zástupkyně. Jejich kompetence v jednotlivých oblastech řízení školy jsou písemně stanoveny. Jako poradní orgán je ustanovena pedagogická rada, která se schází pětikrát ročně. Termíny konání s uvedením programu jsou zahrnuty v celoročním plánu práce. Zápisy z projednávané problematiky jsou detailní. Chybí zde však jednoznačné závěry (usnesení) s určením zodpovědnosti a termíny plnění. Provozní porady jsou svolávány podle potřeby, minimálně jednou měsíčně. Dalšími pomocnými orgány jsou metodické sdružení učitelů I. stupně a předmětová komise českého a cizích jazyků. Jejich činnost je neformální a vychází z konkrétních potřeb vyučujících a nutnosti řešit aktuální úkoly. O výsledcích jednání metodického sdružení a předmětové komise je informováno vedení školy, které je využívá v další řídicí práci. Tok informací v rámci školy je průběžný a ucelený. Roční i měsíční plány jsou vyvěšeny na informačních tabulích přístupných všem pracovníkům. Zde jsou také k dispozici podstatné informace školského úřadu a orgánů státní správy a samosprávy.

Komplexnější informace pro rodiče jsou podávány na třídních schůzkách. Rodičům jsou umožněny individuální návštěvy školy. Při škole je založeno Sdružení přátel školy, které podle sdělení zástupkyně ředitelky pracuje velmi aktivně. Podílí se na pomoci při přípravě a realizaci

řady akcí a zajišťuje finanční podporu. Při škole je založena rovněž rada školy.

Prezentace školy na veřejnosti je velmi dobrá. Je zajišťována konáním velkého množství akcí v průběhu školního roku. Škola je také velmi úspěšná v okrskových, okresních a regionálních kolech naukových a sportovních soutěžích. Příspěvky ze života školy jsou zveřejňovány v regionálním tisku. Velmi dobrá je v současné době spolupráce školy se zřizovatelem.

Výroční zpráva školy je zpracovaná v souladu s § 17e odst. 2 a 3 zákona č. 564/1990 Sb., o státní správě a samosprávě ve školství, ve znění pozdějších předpisů a doplňků. V ní podávané informace jsou však spíše statistickým výčtem. Zpráva nemůže být přímým zdrojem sebehodnocení, neboť zde chybí vytyčení problémů. Toto hodnocení bylo provedeno na závěrečné pedagogické radě, na jehož závěrech byly stanoveny základní záměry pro příští školní rok.

Veškerá osobní data o pracovnících školy a žácích jsou zajištěna proti zneužití.

Hlavním prvkem vedení pracovníků je úzký denní kontakt zástupkyně ředitelky s pracovníky školy a vzájemná spolupráce při řešení úkolů se závěrečným rozhodnutím z její strany.

Písemnou formou jsou stanovena kritéria k přidělování osobních příplatků a odměn pracovníků. Ta jsou veřejně známá a všem přístupná. Pravidelně dvakrát ročně je prováděno osobní jednání s každým pracovníkem, kde je vyhodnocováno jeho zapojení do činností školy a plnění stanovených úkolů. Do osobních příplatků směřuje většina nenárokových finančních prostředků. Odměny jsou přiznávány za mimořádné akce a propláceny souhrnně za určité období.

K dalšímu vzdělávání pracovníků jsou využívány nejen metodické akce pořádané Střediskem služeb školám v Krnově, ale i nabídky jiných vzdělávacích organizací. Ze strany vyučujících je o toto vzdělávání zájem (dvacet pět akcí v minulém školním roce). Začínajícím učitelům poskytují radu a pomoc uvádějící učitelé. V této oblasti má však škola ještě rezervy, nevyužívá všech možností (více návštěv vyučovacích hodin u zkušených učitelů, seznámení s vybavením jednotlivých kabinetů a možnosti využití některých pomůcek v rámci jimi vyučovaných předmětů atd.). Vedení školy projevuje aktivní zájem o doplnění vzdělání učitelů, kteří nesplňují kvalifikační podmínky. V současné době dále studuje jedna vyučující.

Plán kontrolní činnosti je zpracovaný v dodatku k celoročnímu plánu práce. Je rozpracovaný do jednotlivých měsíců a zahrnuje celou oblast provozu školy. Kontrolou předložené dokumentace bylo zjištěno průběžné plnění této činnosti. Výsledky kontrolní činnosti jsou s pracovníky projednávány a na základě těchto hodnocení jsou přijímána opatření k nápravě zjištěných nedostatků.

Písemně zpracovaný plán hospitační činnosti je sice sestaven tak, aby rovnoměrně zahrnoval kontrolu jednotlivých vyučujících, tříd a předmětů, ale s ohledem na výše uvedené skutečnosti ve vedení školy se jej nedaří plnit. Z hospitační činnosti jsou pořizovány zápisy, ve kterých jsou uváděny klady, nedostatky a doporučení pro další práci.

K závěrům z kontrol orgánů státní správy a samosprávy jsou přijímána opatření k odstranění zjištěných nedostatků a doporučení. V této oblasti škola úzce spolupracuje se zřizovatelem a referátem školství okresního úřadu.

Při kontrole povinné dokumentace školy bylo zjištěno, že ve škole jsou vykonávány komisionální zkoušky v průběhu i na konci školního roku z důvodu velké absence žáka a nedostatku známek, což je v rozporu s příslušnými ustanoveními o konání komisionálních zkoušek stanovených vyhláškou MŠMT č. 291/1991 Sb., o základní škole. Toto neoprávněné nařízení je zakotveno i ve vnitřním klasifikačním řádu školy.

Hodnocení kvality řízení

Plánování postihuje celou šíři činnosti školy a organizace školního roku, v jehož průběhu byla v této oblasti přijímána doplňující opatření reagující na postupně se prodlužující nepřítomnost ředitelky školy. Plánování vychází z analýzy minulého školního roku a konkrétních podmínek a možností. Je využíváno námětů a připomínek pracovníků. Celkově vytváří ucelený systém a je i přes zjištěné dílčí nedostatky hodnoceno jako velmi dobré.

Organizování vychází ze zpracovaného organizačního řádu s jasně stanovenými kompetencemi jednotlivých pracovníků. Tok informací je obousměrný, plynulý a ucelený. Škola se aktivně zapojuje do celé řady projektů. Informovanost rodičů a spolupráce s nimi je pravidelná. Prezentace na veřejnosti je velmi dobrá. Celkově je oblast organizování hodnocena jako velmi dobrá.

Vedení pracovníků je hodnoceno jako velmi dobré. Jsou vytvořeny podmínky pro další sebezodpovědnost pracovníků a uplatnění jejich tvořivosti a iniciativy. Jasně stanovená pravidla odměňování zaměstnanců jsou předpokladem úspěšného plnění úkolů.

Kontrolní mechanismy jsou funkční, z kontrol jsou přijímána operativní opatření k odstraňování zjištěných nedostatků, která jsou projednávána se zodpovědnými pracovníky. I přes rezervy v oblasti hospitační činnosti je tato oblast hodnocena jako velmi dobrá.

Současné vedení školy projevilo maximální snahu, aby se komplikovaná situace ve vedení školy v minimální míře odrážela v činnosti pracovníků a práci se žáky.

Celkově je kvalita řízení hodnocena jako velmi dobrá.

VÝČET DOKLADŮ, O KTERÉ SE INSPEKČNÍ ZJIŠTĚNÍ OPÍRÁ

- Povinná dokumentace školy dle § 38a odst. 1 písm. a) až k) zákona MŠMT ČR č. 29/1984 Sb., o soustavě základních škol, středních škol a vyšších odborných škol (školský zákon), ve znění pozdějších předpisů,
- rozhodnutí o změně zařazení do sítě škol, předškolních zařízení a školských zařízení s účinností od 1. 9. 1998 - (bez čj.),
- zřizovací listina čj. 68/82 ze dne 19. 10. 1992,
- zahajovací výkaz školy,
- výroční zpráva za školní rok 1999/00 a zpráva o hospodaření za rok 1999,
- organizační řád školy a plán práce na školní rok 2000/01,
- vnitřní klasifikační řád,
- učební plány tříd pro daný vzdělávací cyklus,
- časově tematické plány hospitovaných předmětů,
- záznamy vedení školy z hospitací,
- podklady o zjištěných skutečnostech a hospitační záznamy inspektorů,
- grafické práce žáků.

ZÁVĚR

Klady

- Široká nabídka mimoškolních aktivit pro žáky.

Nedostatky

- Nedostatečné převedení kompetencí ze strany dlouhodobě nepřítomné ředitelky školy na její zástupkyni,
- konání komisionální zkoušek v rozporu s příslušnými ustanoveními vyhlášky MŠMT ČR č. 291/1991 Sb., o základní škole.

Doporučení

- Zaměřit se na zvýšení frekvence kontroly úrovně výchovně-vzdělávacího procesu.

Škola plní deklarovaný vzdělávací program. Kvalita vzdělávání ve sledovaných předmětech je hodnocena jako velmi dobrá, rovněž jako řízení školy, které zajišťuje její plynulý chod a vytváří podmínky pro úspěšné plnění stanovených úkolů.

Na základě zjištěných a uvedených skutečností je práce školy hodnocena jako velmi dobrá.

Finanční prostředky přidělené škole ze státního rozpočtu jsou efektivně využívány ve prospěch realizace zvoleného výchovně-vzdělávacího programu.

Složení inspekčního týmu a datum vyhotovení inspekční zprávy

Razítko

Školní inspektoři	Titul, jméno a příjmení	Podpis
Vedoucí týmu	Mgr. Ivan Tuček	Mgr. Ivan Tuček
Členové týmu	Mgr. Olga Grossmannová	Mgr. Olga Grossmannová
	Mgr. Jiří Slavičinský	Mgr. Jiří Slavičinský

V Bruntále dne 20. března 2001

Datum a podpis ředitelky školy stvrzující převzetí inspekční zprávy

Datum převzetí inspekční zprávy: 28. 3. 2001

Razítko

Ředitelka školy

Podpis

Mgr. Jitka Frýdlová

v z. Jana Kadlčíková

Předmětem inspekce bylo dílčí zhodnocení činnosti školy dle § 18 odst. 3, 4 zákona ČNR č. 564/1990 Sb., o státní správě a samosprávě ve školství, ve znění pozdějších předpisů.

Dle § 19 odst. 8 téhož zákona může ředitelka školy podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci do 14 dnů po jejím obdržení. Připomínky k obsahu inspekční zprávy jsou její součástí.

Hodnotící stupnice

Stupeň	Širší slovní hodnocení
Vynikající	Zcela mimořádný, příkladný
Velmi dobrý	Výrazná převaha pozitiv, drobné a formální nedostatky, nadprůměrná až spíše nadprůměrná úroveň
Průměrný	Negativa a pozitiva téměř v rovnováze, průměrná úroveň
Pouze vyhovující	Převaha negativ, výrazné nedostatky, citelně slabá místa
Nevyhovující	Zásadní nedostatky, které ohrožují průběh výchovně-vzdělávacího procesu.
Plní, je v souladu	Dodržuje, čerpá účelně, efektivně
Neplní, není v souladu	Nedodržuje, nečerpá účelně, efektivně

Další adresáti inspekční zprávy

Adresát	Datum předání/odeslání inspekční zprávy	Podpis příjemce nebo čj. jednacího protokolu ČŠI
Okresní úřad Bruntál, referát školství	12. dubna 2001	141 134/01-11139
Zřizovatel: Obec Zátor, obecní úřad	12. dubna 2001	141 135/01-11139
Rada školy	12. dubna 2001	141 136/01-11139

Připomínky ředitelky školy

Datum	Čj. jednacího protokolu ČŠI	Text
		Připomínky nebyly podány